

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 608/2025-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Dudíša (sudca spravodajca) a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ] zastúpeného JUDr. Bohumilom Novákom ml., advokátom, Horná 27, Banská Bystrica, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B3-28C/7/09 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B3-28C/7/09 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie **1 000 eur**, ktoré **j e** Mestský súd Bratislava IV **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Mestský súd Bratislava IV **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **524,34 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšných častiach ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa, skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia

1. Uznesením ústavného súdu č. k. IV. ÚS 608/2025-12 z 5. novembra 2025 bola na ďalšie konanie prijatá ústavná sťažnosť sťažovateľa, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. B3-28C/7/09. Sťažovateľ žiada, aby

ústavný súd prikázal mestskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných priet'ahov. Zároveň žiada o priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 10 000 eur a náhrady trov konania.

2. Z ústavnej s'ťažnosti a jej príloh vyplýva, že s'ťažovateľ sa žalobou podanou 11. septembra 2008 pôvodne na Okresnom súde Banská Bystrica domáha proti žalovanej Slovenskej republike konajúcej prostredníctvom Ministerstva financií Slovenskej republiky náhrady škody spôsobenej nezákonným postupom a nezákonnými rozhodnutiami. Okresný súd Banská Bystrica postúpil vec 22. januára 2009 Okresnému súdu Bratislava III. Napadnuté konanie je v súčasnosti vedené na mestskom súde a do dňa podania ústavnej s'ťažnosti v ňom nebolo právoplatne rozhodnuté.

3. Ústavný súd nálezom č. k. II. ÚS 197/2023-26 z 21. júna 2023 (právoplatným 12. júla 2023) vyslovil, že postupom Okresného súdu Bratislava III v napadnutom konaní bolo porušené základné právo s'ťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd prikázal mestskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných priet'ahov a s'ťažovateľovi priznal primerané finančné zadosťučinenie vo výške 3 000 eur a náhradu trov konania.

4. Po právoplatnosti nálezu sa uskutočnili dve pojednávania (25. 9. 2023 a 2. 10. 2023), na druhom z nich mestský súd vo veci rozhodol rozsudkom tak, že žalovanému uložil povinnosť uhradiť žalobcovi sumu 7 011,11 eur a náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Proti rozsudku mestského súdu podal žalovaný 29. novembra 2023 odvolanie. Podľa zistení ústavného súdu mestský súd v súčasnosti vykonáva procesné úkony potrebné na predloženie veci odvolaciemu súdu.

5. Podstata s'ťažostnej argumentácie spočíva v tvrdenom porušení označených práv v dôsledku existencie zbytočných priet'ahov zo strany mestského súdu v období po právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. II. ÚS 197/2023-26 z 21. júna 2023. S'ťažovateľ zrekapituloval celý priebeh napadnutého konania a poukázal na jeho celkovú dĺžku, ktorá predstavuje dobu 14 rokov. Zároveň uviedol, že mestský súd mu nedoručil písomné vyhotovenie rozsudku v zákonnej lehote. Zbytočné priet'ahy však majú byť spôsobené najmä nečinnosťou mestského súdu, ktorý od 29. novembra 2023, keď mu malo byť doručené odvolanie žalovaného, neurobil vo veci žiaden procesný úkon. V konaní tak došlo k priet'ahom, ktoré neboli spôsobené zložitnosťou veci ani správaním účastníkov konania, ale výlučne postupom konajúceho súdu. Úkony súdu v období po vydaní rozsudku vo veci samej pritom majú byť len procesného charakteru. Súd ale nevykonával vo veci žiaden úkon už takmer dva roky, čo je zrejme porušenie označených práv.

II.

Vyjadrenie mestského súdu

6. Podpredseda mestského súdu vo svojom vyjadrení zrekapituloval doterajší priebeh napadnutého konania. Na margo zbytočných priet'ahov mestského súdu tvoriacich podstatu s'ťažostnej argumentácie uviedol, že 6. októbra 2025 začal mestský súd vykonávať procesné úkony súvisiace s odvolaním, t. j. špecifikovaná nečinnosť mestského súdu už bola odstránená. K s'ťažostným námietkam ani dôvodom nečinnosti sa osobitne nevyjadril.

7. Ústavný súd nepovažoval za účelné vyzývať s'ťažovateľa na zaujatie stanoviska k vyjadreniu mestského súdu, keďže jeho obsah nevedol k pochybnostiam o potrebe vyhovieť ústavnej s'ťažnosti v jej esenciálnej podstate (porušenie označených práv).

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

8. Podstata námietok sťažovateľa v súvislosti s namietaným porušením označených práv podľa ústavy a dohovoru je založená na existencii zbytočných prietahov zo strany mestského súdu v období po právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. II. ÚS 197/2023-26, teda od 12. júla 2023.

9. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť. Pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote vychádza z ich účelu, ktorým je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo jej nastolením iným zákonom predvídaným spôsobom.

10. Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník (strana sporu) obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto ich povinnosť vychádza najmä zo zásady vyplývajúcej z čl. 17 a § 157 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). V zmysle čl. 17 CSP „súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb“ a v zmysle § 157 ods. 1 CSP „súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania“.

11. Pri posudzovaní, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou spravidla zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú (i) právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, (ii) správanie účastníka súdneho konania a (iii) postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.

12. Pokiaľ ide o kritérium právnej a faktickej zložitosti veci, ústavný súd poukazuje na závery uvedené v predošlom náleze, ktoré sú aplikovateľné aj pri rozhodovaní o predmetnej ústavnej sťažnosti (pozri nález č. k. II. ÚS 197/2023-26). Osobitne na margo nečinnosti mestského súdu pri procesných úkonoch súvisiacich s odvolaním pritom dopĺňa, že tieto administratívne úkony sú výlučne úkonmi mechanického charakteru. Z obsahu súdneho spisu nemožno vydedukovať žiadnu objektívnu okolnosť, ktorá by danú nečinnosť dokázala ospravedlniť.

13. Pri hodnotení správania sťažovateľa ústavný súd konštatuje, že správanie sťažovateľa, resp. jeho procesná aktivita nemali zásadný vplyv na stav napadnutého konania v rozhodnom období, teda v období po právoplatnosti predošlého nálezu ústavného súdu.

14. Tretím kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, bol postup mestského súdu v rozhodnom období, teda po 12. júli 2023. V uvedenom období sa uskutočnili dve pojednávania (25. 9. 2023 a 2. 10. 2023), na druhom z nich mestský súd vo veci rozhodol rozsudkom. Proti rozsudku podal žalovaný 29. novembra 2023 odvolanie, pričom mestský súd začal vo veci vykonávať príslušné procesné úkony až 6. októbra 2025, teda po takmer dvojročnej súvislej nečinnosti, čo napokon uznal aj podpredseda mestského súdu. Nečinnosť mestského súdu, ktorá je zároveň ignorovaním príkazu ústavného súdu vysloveného v predošlom náleze, je neakceptovateľná.

15. Ústavný súd preto rozhodol, že postupom mestského súdu v období po právoplatnosti predošlého nálezu ústavného súdu došlo opätovne k porušeniu základného práva s'ťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (výrok 1 tohto nálezu).

16. Keďže príkaz konať bez zbytočných priet'ahov už bol vyslovený v predošlom náleze, ústavný súd už mestskému súdu opätovne konať bez zbytočných priet'ahov v tomto náleze neprikázal. Uvedenej časti ústavnej s'ťažnosti preto nevyhovel (výrok 4 tohto nálezu).

IV.

Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

17. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva. Ústavný súd konštatuje, že prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia, ktorého výšku v okolnostiach veci určil na 1 000 eur, ktoré mu je mestský súd povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (výrok 2 tohto nálezu). V prevyšujúcej časti požadovaného finančného zadosťučinenia ústavný súd ústavnej s'ťažnosti nevyhovel (výrok 4 tohto nálezu).

V.

Trovy konania

18. Ústavný súd podľa § 73 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) uložil mestskému súdu povinnosť nahradiť s'ťažovateľovi trovy konania, ktorých výšku s'ťažovateľ vyčíslil sumou 524,34 eur. Ústavný súd preskúmal vyúčtovanie trov podľa advokátskej tarify. Aktuálna výška tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby pri zastupovaní pred ústavným súdom je 1/4 výpočtového základu (§ 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov), čo predstavuje za jeden úkon právnej služby 371 eur (bez režijného paušálu a bez dane z pridanej hodnoty). Tarifná odmena za dva úkony právnej služby a režijný paušál je 771,68 eur. S'ťažovateľom uplatnený nárok na náhradu trov neprekračuje tarifnú odmenu, preto mu ústavný súd viazaný návrhom priznal trovy v uplatnenej výške 524,34 eur, ktorú je mestský súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu s'ťažovateľa

(§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. decembra 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu